

Viðmerking:

Løgmaður, gevst at spæla við Hoydal

Ganga samráðingarnar væl- vinnur Hoydal, Ganga samráðingarnar illa — vinnur Hoydal eisini

Fólkaflokkurin og Tjóðveldisflokkurin hava á-haldandi sagt føroya fólki, at Heimastýrisløgín hevur ikki stórrí vírði enn tað papírið, hon er skrivað á. Síðani síðsta val hava teir brúkt so at siga alla landsins umsiting til at siga tað sama.

handla við nøkrum, sum hann sigur fyri fólkinum, at danir kunnu taka aftur í morgin?

Enki av hesum gekk- og einki av hesum fer at ganga. Og tað er av tí einfaldu orsök, at blokkurin er ætlaður at figgja ein part av teimum málsokjum, sum danir sambært Heimastýrislógini hava á-byrgd av.

Og nú er bert ein trumfur eftir. Hendan samtykt skal hjálpa hjálðonum til fullveldi, og sambært loysingarfólki passar skultistíð frá í dag og í minsta lagi fimtan ár fram.

Tí mælti F.Í. landsstýr-inum til at taka upp sam-ráðingar við donsku stjórnina um at hon skuldi átaka sær føroysku skuld-na móti, at føroyingar fráskrivaðu sær blokkín. Hvussu kann Tjóðveldis-flokkurin handla við nøkrum, sum tú fyri fólkinum sigur, at danir kunnu taka aftur í morgin?

Bjarni Djurholm úr Fólkaflokkinum vildi ikki mæla veri enn F.Í., og mælti til at kapitalisera blokkín. Hetta fremm-anda orðið merkti í stutt-um, at danir góvu føroy-ingum nakrar milliárdir her og nú, og av blokki-num skuldu danir so gjalda rentur og avdráttir av tí láni, sum teir høvdu tikið fyri at geva føroy-ingum hesa stófingnu milliarda gávu. Hvussu kann Fólkaflokkurin

Sune Jacobsen

Astma- og allergifelagið hevur fundir í Havn og Klaksvík

Leygardagin skipar Føroya Astma og Allergifelag fyri fundi á Sjómansheiminum í Havn. Við á fundinum verður eisini kostráðgevi, sum fer at geva nokur góð ráð. Fundurin verður frá klokkan 14.30 í tí, sum verður rópt Sigmundar-

stovu, og bjóðað verður kaffi, te og kókur.

8. juni verður líknandi fundur í felagshöllini á Klaksvíkar Sjúkrahúsi. Har fer ein barnalekni at verða við, og fundarfólkið fer at fáa møguleikan at spyrja hann spurningar.

Feðgar á ferð — Ein einfaldur veruleiki

Nøkur menniskju hava tær merkisverdigu gávur, at tey hava so ótrúliga lætt við at foreinkla veruleikan uttan at kaga eftir, um nú niðurstøðurnar eru eftirfarandi og í tráð við veruliga veruleikan. Soleiðis pástanda feðgarnir báðir Høgni og Kjartan, at allur stuðul er av tí ónda og er orsökín til allar ”verðs-ins” ólukkur í Føroyum, fyri síðan at siga, at alt, sum er hent í Føroyum síðan 1948, og sum vit øll kunnu verða samd um ikki átti at verið hent, tað skyldast, at vit hava havt eina Heimastýr-islóg og síðan 1988, at vit fingi ríkisstuðul úr danska ríkisskassanum.

Eg komi í hesum sam-bandí at hugsa um framúr góðu donsku sjónvarps-sendingina Matador, har grísahandlarin Larsen hevði dresserað hundin Kvik til ikki at eta, um hann segði: ”det er en tysker, det er en tysker.”

Soleiðis verður nú ført fram av hesum báðum, at ”tað er ein Heimastýrislóg-in, tað er Heimastýrislóg-in,” Men ikki vænti eg, at fø-royingurin verður so lættur at dressera, um tað er tað, tit ætla.

Teir hava sæð ljósið

Høgni Hoydal, landsstýris-maður hevði í næstseinstu viku eina grein við heitinum ”Tað, sum vendir niður, vendir upp”, og Kjartan Hoydal, fyrrverandi stjóri í fiskivinnuumsitingini hevði aðra grein í Dimmalætting við heitinum ”Brennandi á-lop, men lítið sigandi”.

Felags fyri báðar hesar greinar er, at rithøvundarnir báðir so staðiliga ávara allar veikar sálir ímóti at fara undir nakað, sum kann líkjast stundningi frá tí almenna.

Og tað er uttan mun til studning, sum vit vanliga kenna hann, ella um talan er um at brúka av danska studulsskipan nevniliga ríkisstuðulin, hóast hvørki Javnaðarflokkurin og neyv-an heldur Kári hava gjørt hetta til eitt mál í sær sjálv-um, tvørturímóti.

Eftir næsta samráðing-arumfar eigur løgmaður at gera stóðuna upp, og merkiligt skal tað vera, um hann ikki kemur til somu niðurstøðu sum eg: Tað loysir seg ikki at spæla við Hoydal.

eksponentur fyri, nevnliga eina óavmarkaða útgjaring av almennum studnings-krónum. Í 1975 kom heild-arloysnin, sum lögtingið tók undir við, ein arkitektarnir aftanfyrí vóru Petur Reinert, sáli og Kjartan Hoydal. Rá-fiskagrunnurin var teirra uppfinnlsi. Hesin grunnur ella henda skipan hevur síð-an útgoldið nógvar milliárd-ir í studningi til okkara høv-ðuvinnu. Í tíðarskeiðnum frá 1980 til og við 1990 góðar 3 milliárdir krónur. Sama tíðarskeið kostaði okkum 1,6 milliardur krón-ur í mistum veðhaldum.

Politisk endurføðing

Tað er so í lagi, at menn gerast klókari við árunum, men eg havi eitt sindur tor-ført við at foreina meg við hasa yvirfrelstu linjuna, sum báðir nú leggja fyir dagin. Bert teir sita inni við sannleikanum, og øll vit onnur ganga enn á tí breiða vegnum, sum fórir til neyð og vesaldóm. Gott nokk veit eg, at man ikki kann vera eitt sindur upp á vegin, antin ert tú tað ella ikki, men hví gerast so kompromisleysur, sum hesir báðir feðgarnir nú eru?

Tað, sum í 80’-unum var sannleikin, er í dag beint tað óvugtá. Hvat er nú munurin at fara út av vegnum høgru-megin ella vinstrumegin? Kunsturin má hóast alt vera at halda seg á vegnum.

Høgni Hoydal víl gera tað til, at vit, sum enn víður-kenna okkum við ríkisstuð-ulin, vit hava gjørt pening-anýtslu til eina politiska hugsjón. Kjartan Hoydal sáplar við júst somu affinn-ingum greinaraðina hjá Kára Petersen, búskapar-frøðingi niður í sand og øsku og vísir ístaðin til Hvítubók og ikki at gloyma nýliberalu katakismussina hjá Caragata.

Jú eg má partvís geva Høgna rett í hasari yvir-skriftini. Tað, sum vendir niður, vendir upp, tað mugu vit so staðiliga ássanna.

Her lekur millum

teori og praksis
Men eru ikki allir politikkarar í Føroyum samdir um, at studningsskipanin, sum vit kendu hana, tá Kjartan Hoydal sat sum hægsti em-bætismaður í fiskivinnuni, er av tí ónda. Og er tað nak-rar politikkarar í Føroyum í dag, sum aftur víl inn við almennum veðhaldum, lán-

um og rakstrarstuðuli til okkara høvudsvinu? Eg kenni hann so ikki, so tit báðir nýstast ikki at gera tað til tykkara privatu og per-sónligu hugsjón, tí vit aðrir eru ikki ósamdir.

Forrestin fingi vit at vita í lögtinginum henda dagin, at landsstýrið hevur sanerað skuldina hjá trimum lang-faraskipum, lagt veðhóld um til rentu- og avdráttarfrí lán , sum tað so vakurt eitur. Og landsstýrið, sum situr í dag, er Javnaðarflokkurin ikki partur av, meðan Tjóð-veldisflokkurin við 8 ting-monnum er tryggja parla-mentariska grundarlagið eisini hjá Jørgen Niclasen, landsstýrismanni. So her lekur eitt sindur millum te-ori og praksis.

Og er øll studningsskipan av tí ónda, hví verður so ikki gjørt meira við at lúka út í verandi skipanum? Vit hava enn eitt ótal av studnings-skipanum, eisininir rakstrar-tstuðli. Tað nyttar lítið at reypa um hasar 40 mill. kr. sum ikki blivu brúktar til endurnýggjan av fiskiskip-aflotanum, tá man sam-tundsís letur næstan líka stóra upphædd út í saner-ingum til nøkur fá útvald skip, meðan onnur eitt nú South Island og nýggj Hvílvtenni ikki fáa inn eyg-að. Skuldu vit ikki miða eft-ir einum samfelag, har allir landsins borgarar eru eins fyri lógini?

Og var almenni studning-urin til Sandoyarætlanina av tí ónda? Tað halda í hvørfall ikki sandoyingar.

Hví ongantíð taka í egnan barm?

Reyði tráðurin - soleiðis eit-ur tað nú einaferð - í hesum báðum greinum er, at vit for Guds skyld ikki mugu brúka burtur av ríkisstuðul-inum til rakstur og víðlíka-hald av føroyska samfelag-num. Hetta víl leiða okkum í fortapilsí við bæði holl-endskari sjúku og kavar-sjúku.

600 mió. kr. í yvirskoti á figgjarlógini, tað er í lagi, um alt annað er í lagi, men tá blokkurin er uml. 1000 mió. kr., so tørvar tykkum framvegis 400 mió. kr. í at fáa allan blokkín á bók. So her má man siga, at „man pynter sig med lånte fjer.”

Taka vit so danskar tænastur í Føroyum við, so eru vit 700 mió. kr. frá málinum, tí tær saman við blokkinum eru uml. 1,3 mia. kr. Og enn liggja uttanfyri eitt nú stuð-ulin til okkara lesandi ung-dóm í Danmark.

Og tá Høgni Hoydal víl vera við, at vit í andstøðuni hava gjørt peningánýtslu til eina politiska hugsjón, tí vit mæla til, at nøkur víður-skifti verða fingin upp á pláss, tá vendir hann, sum ikki einaferð, alt á høvdið. Men tað skerst tó ikki burt-ur, at nakrar av hasum krón-umum, tit nú binda niður av ríkisstuðulinum, høvdu ver-ið betur farnar til at víðlík-ahildið nakað av hesum nið-urpúnda samfelagnum. Her eru alt ov nógv víðurskifti komin í drag. Tað er í lagi,

at Høgni Hoydal listar øll politisku avrekini upp, sum hann sigur, teir hava nátt, men tað er nú einaferð í-tøkiligu úrslitini, sum telja. Føroyingurin kann bert hyggja rundan um seg. Har gongur sjón fyri søgn.

Og at geva Heimastýris-lógina skyldina fyri bæði líkt og ólíkt er púrástu burt-urvið, hóast vit uttan ivi kunna semjast um, at hon langt frá er nøktandi. Men vit kunnu ikki gerast so sjálvvættvisir, at vit gloyma burtur egnu veruleikar.

Lat okkum taka eina erliga uppperð.

Ríkisfelagsskapurin er ikki fyri okkum ein materiell uppperð í krónum og oyrum. Var ríkisfelagsskapurin bert pengar og einki annað, hvat hevði tá trupulleikin verið hjá tykkum í samráð-ingunum at fingið eitt nú javnbjóðis rættindi hvør hjá øðrum? Nei, ríkisfelags-skapurin er eisini fyri danir nakað við felags ábyrgd, felags rættindum, felags skyldum og felags mögu-leikum.

Enn einaferð víl eg und-irstríka, at eg havi stóra virðing fyri teimum loys-ingarfólkum, sum vilja hava loysing uttan mun til kostn-aðin. Tað er ein erlig søk. Men eg kann ikki foreina meg við, at menn, sum tit báðir, royna at blaka fólki tvørmold í eygað og siga, at alt, sum er nú, er av tí ónda, meðan tað, sum koma skal, har verður alt so sára gott, sjálvandi við tí for-treyt, at danir vilja gjalda. Hetta er hykl av ringasta slag.

Fyri okkum javnaðarfólk er tað eisini eitt mál, at vit gerast figgjarliga óheftir av so væl danska ríkiskassa-num eins væl og av út-lendskum multinationalum fyrirkum. So hetta kunnu tit heldur ikki gera til eina eksklusivan „hoydalskan“ politikk.

Lat okkum taka eina er-liga uppperð, tað skylda vit eisini Føroya fólki.

Jóannes Eidesgaard, løftingsmaður

Viðmerking:

Vælsignaðar várvóni

Ofta verður sagt og funnist at, at føroyingar ikki kunnu standa saman, men tað hev-ur hetta landsstýrið dyggi-liga mótprógað.

Hóast ákoyringarnar frá báðum bóðunum og partvís eisini frá loftmiðlunum hava verið støðugar og ógvusligar, samstundis sum tað eina stórmálið fyri og annað eftir skuldi loysast umframt fullveldismálið, livir landsstýrið við sítt fríska lív.

Hetta væntaði danska stjórnin ikki og ei heldur Javnaðarflokkurin í Føroy-um. Javnaðarflokkurin hevði lyndi til at seta seg upp aftur á og lata blaðið koma við sínum dagligu ákoyringum. Eg minnist, at fleiri fólík, sum eg møtti, spurdu: »Hvussu leingi man Høgni Hoydal fara at halda til hetta« – »Hetta heldur hann ikki leingi til«. Men árið fór og einki munti.

Javnaðarflokkurin fekk á-breiðslur frá veljarunum. Faldarin kom, men hann gjordi hvørki frá ella til, og teirra »andstöðupolitikkur« verður neyðarsligari og neyðarsligari. Allur flokkur-in hevur fingið Eidesgaard, sum Tóra Hjørleifsdóttir málber seg.

Teir liva av bara at finn-ast at, at tileinkisgera alt føroyskt, venda og snara sær higar og hagar, og einki kemur fram, hvat teir vildu gjørt um teir skuldu fingið maktina. Hvør skuldi verið løgmaður t.d.? (Tað plagdu teir at gera nógv burtúrúr). Eidesgaard? Edmund Joen-sen? Uttan mun til, hvat fólk velja, yppa tey øksl og verða føyd, um tú ber hetta upp á mál. Hóast tað nú verður sagt, at tað eru ikki pengarnir, sum binda okk-um til Danmark, hevur tað alla mína tíð verið høvuðs-grundgevingin fyri, at vit

ikki kundu ráða okkum sjálvum. Tað var stóra-sleggja, sum varð ripað í høvdið og so varð hildið, at tað lirraði ikki eftir í tær. »Kom við einari milliárd, so skal eg vera fyri loysing«, varð sagt.

Bæði Javnaðarflokkurin og Sambandsflokkurin ikki so mikið sum nevna fyri sínum veljarum tann óreingiliga VERULEIKAN,

Høgni Hoydal hevur eitt óforlost Messias kompleks

• og persónliga frælsi og vælferð Føroya fólks sum offurlamb!

Eins og Mao við síni lítlu Reyðu gevur okkara propa-gandaministari út sína egnu ”lítlu Grønu”: ”Myten om rigsfællesskabet”, nevnr Høgni Hoydal danska bók-lingin hjá sær, sum er 115 síður og uttan referansur ella tilvísingar. Ein partur er leystliga um Føroyar fyrr og nú, men størsti parturin er Høgna Hoydalsa persónliga ”myta” um føroyingin og ríkisfelagsskapin. Sambært donsk-føroysku orðabókina hjá Stíðanum merkir ”myte” : íspunnin søga, skrógssøga, lygisøga ella leysasøga og vit finna allar merkingarnar umboðaðar í bóklinginum. Skrivingar-lagið er lætt og eins og í ”Vagttárnar” hjá Jehovas vitnum, stendur trúvirðið til trúgvandi.

Tað er ikki mín ætlan at ummæla bóklingin, tað hava onnur longu gjørt, men bert við nøkrum dømun at vísa á hvørjum argumenta-tiónsstøði okkara propa-gandaministari og varða-løgmaður arbeidir á, har ”målet helliger midlet”!

Sambært bóklinginum hevur ríkisfelagsskapurin á-byrgdina av øllum tí ónda sum hendir í Føroyum, og hevur ført til politiskt ábyrg-daloysi, figgjarligið kollaps, asosial systemir og mentun-arligt— og samleika skizo-freni í Føroyum. Hetta er eitt kent ekkó frá tíðini aftur til fólkaatkvøðuna í 1946 um loysing frá Danmark.

Hin skizofreni føroyingurin

”Den tvodelte færing” (síðu 50) ella skizofreni føroy-ingurin er ein fylgja av rík-isfelagsskapyndum, sigur Høgni Hoydal. Men ein vanligur føroyingur hevur als ikki hesar trupulleikar-

Nøvn komin í bland...

Av misgávum er Reyna-túgva og Reynatrøð kom-ði í bland í greininí hjá Dan R. Petersen í

blaðnum í týsdagsblað-num. Tað skal sjálvandi vera Reynatúgva. Dan biðjur orsaka mistakið.

at blokkurin verður tikin burtur, uttan mun til fullveldi ella ei. Sambands-flokkurin roynir at koma við tí, at tað er hetta landsstýr-ið, sum hevur skyldina. Teir hava gjørt danir fornern-aðar. Barnsligt, sera barns-ligt og neyðarsligt.

Jógvan Sundstein vísti skilagott á, at Javnaðar-flokkurin aftan á seinastu samráðingarnar kundi havt akslað seg av nýggjum. Tað kunnu teir gera enn. Atli Dam vísti eisini á okkurt, sum eg havi gloymt. Hann plagdi at siga, at málið skuldi búast. Í summum førum var hetta rætt, men tað kravdi vaksið og ungt fólk, ið alla tíðina fylgdi við tí, so ein ikki lá sjóvarfallið av sær. Atli kundi brávenda og koma væl frá tí, men nú situr hann hálvgamal aftan

me leiktjöld. Soleiðis er lívið. Sjálvur siti eg í mínum lagi og skrivi míni lesarabræv

og rakni rættuliga við. Eg eri liðugur við at skriva ein fullveldi ella ei. Byrjaði at skriva fyri einum mansaldri síðani, segði man altíð »danskar pengar«. Hvørki mær ella nøkrum øðrum tørvar at grundgeva fyri, at okkum ikki tørvar blokkín

um hansara skaðiliga árin á okkara búskap. Um vit gráta ella læa taka danir blokkín burtur. *Um fá ár er blokkurin horvin*. Ótrúligt, men *veruleiki*.

Ein lógin kensla, tú mást líka sum summa teg eina løtu. Fara upp at ganga. Drekkja eitt eyka krúss av te og roykja eina pípu, hóast tú hevur roykt eina í morg-un.

Í Dansk-føroysku orða-bókini stendur: Befrielse = loysing. Ætlaði bara at skriva orðið befrílsí, men loysing er rættari. Eg kenni meg loystan frá hesum blokki. Hetta landsstýrið

við sínum dugnaligu em-bætismonnum og teir lög-tingslimir, sum so manni-liga hava staðið aftan fyri tað, eisini Miðflokkurin og Jenis av Rana, hava rós og tókk uppiborna.

Tey trý, Helena, Anfnin løgmaður og Høgni Hoydal hava klárað seg sera væl, hóast allar súðir ikki eru syftar. Millum fólk, uttan mun til partapolitikk, er virðingin fyri teimum trim-um vaksin. Óg hoyrir tú, at fólk viðganga, at tey ikki høvdu væntað, at tey klár-aðu seg so væl. Fólk fróast ikki minst um, at tey arbeíða so væl saman. Vælsignaðar várvónir.

Steinhjørn B. Jacobsen

gandaministara við slanguni beint niður í landskassan. Propagandistiski framferð-arhátúrin hjá okkara loys-ingaministara og varaløg-manni hoyrir diktaturskip-anum til og hevur onki við demokratiska síðvenju at gera.

Sjálvt okkara løgmaður er í loysingarmálum vorðin reduseraður til eitt ekkó hjá Høgna Hoydal, og stóri meirlutin av lögtingslimu-num, sum løgmaður lovaði, skuldu standa aftanfyrí ný-skipanaruppskotið aðrenn farið varð niður at for-handla, er gloymdur, helst eftir boðum frá varaløg-manni.

Høgni Hoydal ákærir danir fyri at hava behandað føroyingar sum ”én homo-gen klump” (síðu 79/80), sjálvur tosar Høgni Hoydal, sum um hann átti allar fø-royingar, sjálvt um hann reelt ber umboðar viljan hjá 25% av Føroya fólki.

Persónliga frælsi føroyinga er størst innan fyri ríkisfel-agsskapin eins og sosiala trygdarnetið eisini er tað, tí er so lítil undirtøka fyri loysing. Heldur frælsur í einum góðum felagsskapi enn ófrælsur og nassandi uttanfyri.

Høgni Hoydal hevur eins og fasturin í Danmark, Ann-ika Hoydal, góðar teatralsk-ar gávur, men ættlar hann sær at spæla sítt óforlostta Messias kompleksí, hevur hann valt skeivan leikpall.

Ein rættur føroyingur
At arbeíða hjá tí almenna ella í einum banka ger ein føroyingur bert fyri peng-arnar skyld (síðu 51), tí ein rættur føroyingur bóndast og fiskur, um ikki annað so í frítíðini, og kvinnurnar gera heimaarbeiði, sum tær hava gjørt í øldir. Øll hjálpa hvørjum øðrum við øllum, sambært Høgna Hoydal.

Ikki eitt orð um at ullín, seyðaskinnini og avroðin avringingur og avroðin avringingur taka undir við loys-ing, hóast vit nú í 2 ár hava havt ein full time propa-

Tríggir av okkara frægu búskaparfrøðingum, Bjarni Olsen, sparikassastjóri og fyrrverandi stjóri á hag-deildini, Magni laksafoss, medskrivari til Hvítubók og forskari og Kári Petersen, fyrrverandi figgjartjóri í Landsstýrinum og nú MBA lesandi í London, hava á-varað ímóti verandi loysing-arætlan, sum verandi alt ov bjartskygda. Teir siga sam-fallandi, at ein loysing nú verður Føroya fólki og Fø-roya landi til falls búskap-arlig og við teimum óhepnu fylgjum tað fórir við sær: Búskaparlig stagnatióin við lækkandi livifóti og stórarí fólkafráflyting av tí yngra fólkinum v. m.

Í uppriti til fyrstu samráð-ingarrundu við Nyrup vísti Høgni Hoydal á, at Dan-mark tjenti multiplar milli-árdir krónur uppá Føroyar, men stutt aftaná í danskari sjónvarp sending, Profilen, segði Høgni Hoydal, at Danmark spardi pening við at geva Føroyum loysing?

So einfalt er tað! Høgni Hoydal hevur eins og fasturin í Danmark, Ann-ika Hoydal, góðar teatralsk-ar gávur, men ættlar hann sær at spæla sítt óforlostta Messias kompleksí, hevur hann valt skeivan leikpall.

Ein rættur føroyingur
At arbeíða hjá tí almenna ella í einum banka ger ein føroyingur bert fyri peng-arnar skyld (síðu 51), tí ein rættur føroyingur bóndast og fiskur, um ikki annað so í frítíðini, og kvinnurnar gera heimaarbeiði, sum tær hava gjørt í øldir. Øll hjálpa hvørjum øðrum við øllum, sambært Høgna Hoydal.

Ikki eitt orð um at ullín, seyðaskinnini og avroðin avringingur og avroðin avringingur taka undir við loys-ing, hóast vit nú í 2 ár hava havt ein full time propa-

Regin Eikhólm